

Петренко О.В.

здобувач,

Донецький державний університет управління (м. Маріуполь)

РИНКОВІ МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ФАКТОРАМИ ДЕСТАБІЛІЗАЦІЇ

Децентралізація та процес вдосконалення державної політики роблять актуальним наукове пізнання управління факторами дестабілізації виробничо-економічних систем (ВЕС) з врахуванням ринкових механізмів.

Серед проблем чинної практики формування і реалізації державної політики [1] в Україні особливою загрозою для збалансованого розвитку ВЕС є відсутність чіткого розмежування політичних документів, які мають визначати стратегію розвитку держави, і професійних урядових програмних документів на виконання цієї стратегії.

До пріоритетних практичних завдань державного управління в сфері ліквідації дестабілізації ВЕС регіону варто віднести:

- реорганізацію економіки регіонів з урахуванням переваг галузей спеціалізації;
- відновлення і раціональне використання власних джерел регіонального розвитку;
- подолання депресивного стану в регіонах з екстремальними умовами,
- формування територіально-виробничих комплексів нового типу, орієнтованих на виробництво й реалізацію продукції, що відповідає вимогам ринку, за рахунок нецентралізованих інвестицій;
- розвиток міжрегіональних інфраструктурних систем (транспорту, зв'язку, інформатики).

Водночас, Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2020 року визначено наступні проблеми регіонального розвитку, що наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Проблеми регіонального розвитку на період до 2020 року

Проблеми конкурентоспроможності	Проблеми розвитку територій	Проблеми управління
Анексія Криму з боку Російської Федерації	зростання вимушеної міграції з території Криму та східних регіонів	відсутність спеціального органу управління з питань вимушеної міграції
Руйнування об'єктів соціальної, виробничої та дорожньо-транспортної інфраструктури на території Донецької та Луганської областей	збільшення безробіття проблеми забезпечення житлом, соціального захисту та пенсійного забезпечення вимушених переселенців погіршення криміногенної ситуації	відсутність цільових державних програм щодо розв'язання проблем, пов'язаних із тимчасовою окупацією Криму та проведенням АТО на території Донецької та Луганської областей
Відставання в економічному розвитку від держав-сусідів	асиметрія регіонального розвитку, зростання диспропорцій за основними показниками	недосконала система управління регіональним розвитком
Економічна дезінтеграція загальноукраїнського ринку, ізоляція регіональних ринків, залежність регіональних ринків від експорту	значна територіальна асиметрія за показниками якості життя населення, особливо в сільській місцевості	надмірна централізація управління

Продовження таблиці 1

Проблеми конкурентоспроможності	Проблеми розвитку територій	Проблеми управління
Обмеженість ресурсів для розвитку	відсутність достатньої кількості фінансово-економічних ресурсів для власного розвитку територіальних громад	відсутність партнерства: центр – регіони – територіальна громада
Моноорієнтованість економіки найбільш розвинутих регіонів	нерозвинутість локальної інфраструктури, відсутність транспортної доступності в межах регіону	відсутність на регіональному рівні виконавчих органів місцевого самоврядування
Технологічна розірваність економіки регіонів Нетрансформація економіки міст регіонів у добробут населення	технологічна відсталість економіки регіонів	недосконалість правового регулювання щодо розподілу повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування
Висока енергоємність економіки регіонів	погіршення екологічної ситуації в багатьох містах та інших населених пунктах	незавершена адміністративна реформа з нестабільною інституційною структурою у сфері регіональної політики
Відсутність реальної іновачійності в економіці регіонів	відсутність координації секторальної політики в межах територій одного регіону	відсутність прогресу в реформі адміністративно-територіального устрою України
Нереформованість сектору житлово-комунального господарства	неврахування потреб окремих міст і районів під час розроблення програм розвитку регіону	фрагментація визначених повноважень та періодична зміна центрального органу виконавчої влади, який є відповідальним за формування та забезпечення реалізації державної регіональної політики
Недостатній розвиток підприємницького середовища Високі показники рівня концентрації та монополізація окремих регіональних товарних ринків	низький рівень використання потенціалу міжрегіонального та транскордонного співробітництва	відсутність довгострокової стратегії розвитку України, яка б мала стати підґрунтям реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року
Скорочення кількості працівників та погіршення якості трудового потенціалу та посилення міграційних процесів серед працездатного населення	низька ефективність політики стимулювання розвитку малого та середнього підприємництва на місцевому рівні відсутність достатніх стимулів для легалізації доходів населення та зменшення тіньової зайнятості	недостатня кількість кваліфікованих кадрів, необхідних для стратегічного планування, розроблення та впровадження новітніх інструментів стимулювання регіонального розвитку, аналізу та моніторингу їх ефективності

Джерело: розроблено автором за даними [2]

Ураховуючи наведені дані можна зробити висновок, що майже кожна з них спричинена дією впливу певних факторів дестабілізації ВЕС на динаміку соціально-економічного розвитку. Тому через пріоритети загальнодержавної політики, можна визначити найбільш значні виклики, на які держава повинна реагувати шляхом

формування та реалізації регіональних програм подолання негативних наслідків дестабілізації ВЕС.

Метою програми попередження та подолання негативних наслідків дестабілізації ВЕС доцільно визначити: своєчасне та адекватне реагування на негативні тенденції соціально-економічного розвитку та подолання потенційних загроз дестабілізації шляхом створення нових можливостей для розвитку регіонів та підвищення життєвих стандартів.

Програмні цілі:

- запобігання впливу дестабілізуючих факторів, що гальмують розвиток ВЕС регіонів,
- узгодженість політики попередження дестабілізації та стимулювання розвитку конкурентоспроможних ВЕС та підтримки ВЕС менш розвинутих і депресивних територій,
- створення умов для продуктивної праці населення в рамках ВЕС певного регіону

Однак, з метою у – правління факторами дестабілізації, програма повинна спиратись на ринкові механізми державного управління, а саме: гарантію економічних свобод, створення умов для вільної конкуренції, забезпечення верховенства права, – та включати наступні напрями:

1. Реструктуризацію промислового виробництва в рамках ВЕС з метою наповнення ринку високоякісною продукцією, згорання неефективного (особливо екологічно шкідливого) виробництва.
2. Модернізацію виробничого апарату й усієї промислової інфраструктури ВЕС на новій високоефективній базі.
3. Підвищення рівня природоохоронної діяльності й екологічної безпеки ВЕС.
4. Підвищення конкурентоспроможності ВЕС як рівня технологічного процесу, так власне і продукції, що виробляється.
5. Підвищення комплексності й глибини переробки сировини, зниження енерго- і матеріалоемності продукції в рамках ВЕС.
6. Підвищення експортного потенціалу на всіх рівнях.
7. Пріоритетний розвиток галузей споживчого і забезпечуючого призначення, на основі існуючого та новостворюваного промислового потенціалу ВЕС. Переорієнтація виробництва ВЕС на вирішення першочергових проблем забезпечення продуктами харчуванням, житлом, товарами легкої промисловості, медикаментами тощо.
8. Диверсифікованість обробної промисловості в ВЕС регіону, яка має прояв у формуванні багатопрофільної, багатогалузевої орієнтації суб'єктів господарювання на випуск конкретних видів продукції, що задовольняє потреби людини.
9. Локалізацію й нейтралізацію негативних наслідків дестабілізації ВЕС, що викликана трансформацією промисловості і конверсією оборонної промисловості.
10. Адаптація проведення регіональної політики попередження та подолання негативних наслідків дестабілізації ВЕС до реформ.

Таким чином, ринкові механізми державного управління факторами дестабілізації дозволять дотримуватись принципів самофінансування на рівні регіонів в умовах децентралізації, гармонізувати лінію партнерства в реалізації потенціалу на регіональному та національному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Вісник центру перспективних досліджень. Проект «Інституційна спроможність розробки економічних програм» // Інформ. бюл. Міжнар. цен-тру перспект. дослідж. – 2002. – 24 черв. (№ 155). – Режим доступу: // www.ocps.kiev.ua.

2. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року // Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.csi.org.ua/www/wp-content/uploads/2013/05/nsrdu2020_1.pdf

Рогульський О.І.

аспірант,

*Одеський регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентіві України*

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ

Приведення публічної служби до європейських стандартів вимагає вдосконалення та розвиток професійних якостей публічних службовців. В цьому аспекті важливим постає питання професійної підготовки публічних службовців. Для модернізації сучасної системи підготовки публічних службовців доцільним є імплементація закордонного досвіду. Розглянемо більш детально тенденції в організації підготовки публічних службовців в країнах Європи.

При аналізі різних моделей підготовки публічних службовців в першу чергу потрібно виділити фактори, що формують і визначають характер системи професійної підготовки державних службовців окремої країни. Серед них можна виділити наступні:

- 1) державний устрій (федеральний чи унітарний);
- 2) система державної служби (посадова чи кар'єрна);
- 3) організація системи професійної підготовки державних службовців (централізована, децентралізована);
- 4) історія, традиції, культура;
- 5) завдання, що стоять перед державною службою та системою професійної підготовки публічних службовців;
- 6) інші фактори.

В унітарних державах зазвичай переважають тенденції централізованої підготовки, у федеральних – навчання значною мірою децентралізовано стосовно цілей, змісту і форм підготовки. Система навчання залежить від типу державної служби – кар'єрної чи контрактної хоча існує тенденція до синтезу зазначених типів.

На характеристику типу навчальної системи, статусу навчальних закладів впливають як історичні традиції, так і світові інтеграційні процеси. На інституціональну структуру впливають такі чинники, як розмір території країни (у деяких державах у силу їхньої не великої території система професійного навчання менш диверсифікована), рівень добробуту населення тощо.

Основними завданнями перед системами підготовки публічних службовців в країнах Європи можна визначити такі, як:

- 1) відповідати викликам сучасності (глобалізація, економіка знань);
- 2) сприяти реформам і модернізації, що відбуваються в органах публічної влади;
- 3) підвищити ефективність;
- 4) зменшити витрати;
- 5) вміння адаптуватися до змін (фінансова криза, демографічна криза, демократизація, де бюрократизація, децентралізація тощо);